

D ů v o d y:

Co se tkne dodržení šestinedělní lhůty ministerstvem vnitra, shledává nejvyšší soud, že tato lhůta byla dodržena. Neboť ze spisů vyplývá, že řádně vybavená žádost společnosti »Schlossbrauerei« o zápis zvýšení kmenového kapitálu došla rejstříkového soudu dne 18. února 1936, — a jen tato má význam při počítání uvedené lhůty, a nikoli žádosti předchozí, vadné a neúplné, jež jí byly vráceny k doplnování, — byla soudem předložena ministerstvu vnitra podle záznamu kanceláře dnem 26. února 1936, takže mohla tam dojíti nejdříve dne 27. února 1936. Došlo-li podání tohoto ministerstva ze dne 6. dubna 1936, obsahující námitky proti zápisu, na rejstříkový soud dne 9. dubna 1936, byla zachována lhůta v § 2 vlád. nař. čís. 465/20 Sb. z. a n. výtčená, a soud nesměl již žádaný zápis povolit bez zřetele na to, že bližší odůvodnění námitek došlo soudu až 28. dubna 1936, poněvadž ministerstvo není povinno, aby soudu oznamovalo důvody svých námitek, a soud také není povolán, aby zkoumal důvodnost námitek (rozhodnutí čís. 871 Sb. n. s.), ani zda trvají mimořádné poměry ve smyslu § 2 uvedeného nařízení (rozhodnutí čís. 8339 Sb. n. s.). Důsledkem toho se nepříčí napadené usnesení zákona.

Čís. 15705.

Ani zadržovací právo podle čl. 313 obch. zák., ani zákonné zástavní právo podle čl. 382 obch. zák. neopravňují speditéra k svémocnému prodeji věcí, na něž se práva ta vztahují. Na tom nic nemění, že byl na jmění dlužníkovy prohlášen konkurs. Proti nároku na vydání výtěžku ze svémocného prodeje nelze namítati k započtení vzájemnou pohledávku.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1936, Rv I 416/35.)

Žalující správce konkursní podstaty firmy Jan M. D. přednesl, že žalovaná speditérská firma prodala svémocně a bez účasti žalujícího zboží, úpadkyní u ní uskladněné, pro dlužné skladné, dovolávajíc se zákonného práva k uskladněnému zboží jí příslušejícího, zdráhá se však výtěžek správci podstaty vydati. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Prvý soud zamítl žalobu v podstatě proto, že podle § 44 uvoz. zák. k obch. zák. zadržovací práva a zákonná zástavní práva mohou býti uplatňována pro případ konkursu způsobem a s týmiž účinky jako mimo konkurs, a poněvadž v souzeném případě správce konkursní podstaty nenahradil žalované skladné, pro které uplatňuje žalovaná zadržovací právo, zůstaly věci v moci žalované a byla proto tato oprávněna realizovati zákonné zástavní právo tím spíše, předcházela-li o tom dohoda se správcem konkursní podstaty, a není proto povinna výtěžky prodeje vydati do rukou správce podstaty a přijímati teprve později kvotu podle výsledku konkursu na ni připadlou. Tento právní názor není správný. Jest pravda, že prohlášení konkursu nemá žádného vlivu na retenční a zákonné zástavní právo.

To znamená, že oprávněný může svoje retenční (zákonné) zástavní právo uplatnit a realizovat i v době po prohlášení konkursu a že mohl tak učinit i žalovaný. Žalovaný však v tomto případě volil jiný postup, neboť se vzdal svého tvrzeného oprávnění z retenčního práva podle čl. 315 obch. zák. a dal výslovné svolení k tomu, aby správce konkursní podstaty prodal zboží ono sám za konkursní podstatu u příležitosti zpeněžení podstaty s podmínkou, že z výtěžku bude jeho pohledávka zaplácena, a výslovně žádal, aby se správce podstaty stran tohoto prodeje spojil s konkursním komisařem. Tímto prohlášením nastaly účinky § 122, odst. 3 konk. ř. Důsledkem toho konkursní soud povolil prodej věcí uložených u žalované původně veřejnou dražbou, k žádosti konkursního správce veřejnou dražbu zrušil a povolil prodej z volné ruky s tím, že provedení tohoto prodeje z volné ruky připadá konkursnímu správci. K oznámení konkursního správce, že povolený prodej z volné ruky byl proveden žalovanou a že tato firma si celou utrženou částku ponechala, vyzval konkursní soud žalovanou firmu, aby výtěžek prodeje vydala správci konkursní podstaty a úhradu své pohledávky proti konkursní podstatě požadovala podle § 51 konk. ř. Žalované bylo konkursním správcem oznámeno, že konkursní soud povolil prodej z volné ruky a zároveň konkursní správce tímto dopisem žádal žalovanou za sdělení, kdy by zboží mohl převzít, aby prodej z volné ruky správcem podstaty mohl být proveden. Žalovaná obdrževši toto oznámení sama druhý den zboží jinému odevzdala a kupní cenu od něho převzala, aniž o tom správce podstaty dříve zpravila. Žalovaná vysvětluje svoje jednání tím, že hrozilo nebezpečí vyššího cla. I kdyby skutečně bylo bývalo účelné prodej urychlit, jest soud přesvědčen o tom, že při dobré vůli měla žalovaná vždy čas i možnost správce konkursní podstaty ať písemně, nebo zvláštním poslem, nebo telefonicky zpravit o provedení prodeje. Skutečnost, že žalovaná bez předchozího zpravení správce konkursní podstaty a bez jeho intervence věci u ní uložené svému smluvníkovu odevzdala a trhovou cenu od něho převzala, nic nemění na povaze onoho prodeje jako prodeje konkursním soudem povoleného, jehož provedením byl konkursním soudem pověřen správce podstaty. Tím, že žalovaná sama prodej provedla, vmísila se do věci, aniž k tomu byla oprávněna, a proto jako jednatelka bez příkazu (§§ 1035 a 1040 obč. zák.) odpovídá za všechny následky, při nejmenším jest povinna utrženou trhovou cenu konkursnímu správci vydati. Má-li žalovaná nárok na oddělené uspokojení, nechť uplatní tvrzený nárok na úhradu své pohledávky proti konkursní podstatě podle §§ 51 a 52 konk. ř., a bude věcí konkursního soudu, aby posoudil, zdali a do jaké výše má žalovaná nárok na uspokojení z oddělené podstaty, totiž z výtěžku prodeje shora dotčeného.

N e j i v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zadržovací právo podle čl. 313 obch. zák. opravňuje věřitele, aby zadržel movité věci do té doby, až mu jeho pohledávka bude zaplácena nebo jinak zajištěna. Ale v tom není obsaženo právo věci ty zciziti a

učiní se zaplacená z výtěžku jejich prodeje, neboť k tomu by bylo třeba podle čl. 315 obch. z., aby zadržovací věřitel podal žalobu na povolení prodeje, což se v souzeném případě nestalo. Ani zákonné zástavní právo speditéra podle čl. 382 obch. zák., na něž poukázal první soud, neopravňuje věřitele k prodeji zástav bez intervence soudní (§ 461 obč. z.), není-li předpokladů podle čl. 310 a 311 obch. z. Žalovaná tyto předpoklady netvrdila a nebyla proto oprávněna zciziti zadržené věci prodejem z volné ruky a ponechat si z kupní ceny příslušnou částku k zaplacení své pohledávky. Podle § 44 uvoz. zák. k obchodnímu zákoníku nejsou sice zadržovací a zákonná zástavní práva konkursem dlužníka dotčena, ale tím nenabyl zadržovací nebo zástavní věřitel více práv, nežli měl před konkursem dlužníka. Nebyl-li oprávněn k prodeji movitých věcí z volné ruky před konkursem dlužníka, nenabyl tohoto práva ani po vyhlášení konkursu na jmění dlužníkovu. Podle § 12, odst. 4 konk. ř. č. 64/31 Sb. z. a n. se v konkursním řízení nakládá se zadržovacími právy jako s právy zástavními. To znamená, že i zadržovací věřitel se pokládá právě tak jako zástavní věřitel za věřitele s právem na oddělené uspokojení (§ 12, odst. 1 konk. ř.). Práva na oddělené uspokojení nejsou ovšem konkursem dlužníka dotčena, což značí jen, že mohou býti uplatňována a vymáhána i za konkursu, není tím však řečeno, že věřitel může sám zástavu zciziti a z výtěžku se uspokojiti. I kdyby byla pohledávka žalované pohledávkou za podstatou podle § 49 č. 2 a 3 konk. ř., neplyne z toho oprávnění žalované k prodeji zadržovaných movitých věcí z volné ruky, neboť konkursní řád nedává věřitelům pohledávek za podstatou takové oprávnění, a nelze je odvozovati ani z ustanovení § 51, odst. 2 konk. ř., na něž dovolatelka poukazuje. K prodeji zástavy z volné ruky byla by tedy žalovaná oprávněna jen tehdy, kdyby správce konkursní podstaty, jenž jest jedině oprávněn (§§ 81, 121 konk. ř.) se jměním podstaty nakládati, byl jí dal svolení ke zcizení věcí movitých z volné ruky. To se však rovněž v souzeném případě nestalo, nýbrž bylo dohodnuto, že správce konkursní podstaty prodá za konkursní podstatu zadržené movité věci, a k tomu dal mu svolení i konkursní soud, takže netřeba se zabývatí otázkou, zda jde o případ podle § 122, odst. 3 konk. ř. Prodala-li žalovaná přesto movité věci sama z volné ruky, jednala jako jednatelka bez příkazu podle § 1035 obč. zák. a dopustila se svémoci (§ 19 obč. zák.), když tím chtěla dosáhnouti uspokojení své pohledávky. Podle těchto ustanovení odpovídá jednatel bez příkazu za všechny následky. I když ustanovení §§ 1035 až 1040 obč. zák. upravují jen otázku, zda a které náklady musí jednateli býti hrazeny a zda a pokud jednatel bez příkazu jest povinen nahraditi škodu svémocným jednáním způsobenou, jest je vykládati v souvislosti s § 335 obč. zák., podle něhož jest nepoctivý držitel povinen vydati oprávněnému všechny výhody, kterých nabyl z držení cizí věci. Nebyla-li žalovaná oprávněna k prodeji movitých věcí z volné ruky a k přijetí kupní ceny za ně, zadržela si část kupní ceny nepoctivým způsobem, jest proto povinna vydati ji oprávněnému správci konkursní podstaty a nejde tu o nárok z náhrady škody. Tím není porušena

její výhrada, že z výtěžku prodeje předmětů bude jí zaplacen její pohledávka, neboť z toho, co bylo uvedeno, neplyne, že by tohoto nároku pozbyla. Otázku, zda žalovaná jednala v nouzi podle § 1036 obč. z., kteroužto námitku ostatně již odvolací soud případně vyvrátil, tu netřeba řešiti, poněvadž § 1036 obč. z. upravuje jen nárok jednatele bez příkazu na náhradu nákladů na věc učiněných, o něž však v souzeném případě nejde. Žalovaná nebyla ani oprávněna započítati si svou pohledávku na zažalovanou pohledávku, vzniklou proti ní jejím svémocným jednáním, poněvadž započtení na takovou pohledávku jest podle § 1440, druhá věta obč. zák. nepřipustné.

Čís. 15706.

Osmihodinová doba pracovní (zák. čís. 91/18 Sb. z. a n.).

Do pracovní doby jest včítati i pohotovost zaměstnancovu k práci, jestliže pro úpravu práce nemohl nepřetržitě pracovati, musil však býti zaměstnavateli k dispozici.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1936, Rv I 1850/36.)

Žalobce se na žalovaném domáhá náhrady práce přes čas v zažalované výši. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Žalovaný zaměstnával ve své pekařské živnosti nejméně 3 pomocníky a žalovaný sám pracoval zvláště při zhotovení nového pečiva. Za celou dobu bylo vyrobeno denně přibližně 40 kg bílého pečiva a 4 pece chleba. Bez zřetele na spolupráci žalovaného bylo by však třemi pomocníky zpracováno při 8hodinové pracovní době normálně 60 kg bílého pečiva a 6 pecí chleba. Poněvadž ve skutečnosti bylo vyrobeno méně, vyplývá z toho, že pracovní činnost žalobcova nedosáhla normální výše, pročež pohledávka jeho na zaplacení hodin přes čas jest neoprávněna. Podobně jest, že pekařský pomocník, jakým byl žalobce, nepracoval nepřerušeně, nýbrž na př. při zhotovení čtyř pecí chleba v noci byl bez práce nejméně 3 hodiny. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl odvolání. **D ů v o d y:** Žalobce si počítá jako hodiny přes celý čas, po který nebyl vlastně činným, nýbrž musel čekati na to, až na něho s prací dojde. To však nemůže, neboť podle § 1, odst. 1 zákona z 19 prosince 1918 čís. 91 Sb. z. a n. o osmihodinové pracovní době nesmí jen skutečná pracovní doba dělníka činiti více než 48 hodin týdně a ta u žalobce této výměry nedosáhla.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Žalobce vytýkal v odvolání, že se u žalovaného nepracovalo ve směnách, nýbrž že všichni zaměstnanci spolu s ním museli pracovati u jedné pece, takže dělníci potřebovali jen k pečení chleba 10—12 hodin denně, kdežto při rozdělení práce na dvě směny stačila k veškeré práci osmihodinová pracovní doba. Tímto přednesem žalobcovým se